

Raadsvoorstel

Zaaknummer L247649
Datum raadsvergadering 2 juli 2020
Portefeuillehouder P.J. Kiel

Onderwerp Intensivering Breed Spectrum samenwerking jeugdhulp regio Amersfoort

Voorstel

Het college stelt u voor:

1. in te stemmen met het transformatieplan van de Breed Spectrum aanbieders, de businesscase kpmg en de bijbehorende governance-afspraken en risicoparagraaf gemeenten – Breed Spectrum aanbieders;
2. in te stemmen met een incidentele budgetverhoging van in totaal incidenteel € 570.900 voor de collectieve taakopgave Breed Spectrum voor de jaren 2019-2022;
3. de kosten te verwerken in de najaarsnota en te dekken uit de reserve Sociaal Domein.

Aanleiding

In 2019 zijn zeven gemeenten in de regio Amersfoort een meerjarig partnerschap aangegaan met zeven grote jeugdhulp zorgaanbieders. De meerjarige afspraken moeten de aanbieders de tijd en ruimte geven de benodigde transformatie uit te voeren en toe te groeien naar een sterk collectief. In de afgelopen 1,5 jaar is gebleken dat het aantal jeugdigen en de zwaarte van de problematiek substantieel hoger lag dan was ingeschat bij het opstellen van het budgettaire kader. Dit is een landelijk beeld. Door deze groei staat de jeugdhulp overal onder druk. De Breed Spectrum aanbieders hebben aangegeven hierdoor binnen het budgettaire kader niet de benodigde ondersteuning en zorg te kunnen leveren.

Conform het afgesloten contract zijn Breed Spectrum aanbieders en gemeenten hierover met elkaar het gesprek aangegaan.

De afgelopen periode is er intensief bestuurlijk overleg geweest tussen gemeenten en de aanbieders om gezamenlijk te bepalen wat er nodig is om verder vorm te kunnen geven aan de samenwerking en de transformatie. De definitieve resultaten daarvan, in de vorm van principe afspraken, zijn pas zéér recent compleet (laatste week mei) en op 11 juni besproken in het regionaal bestuurlijk overleg Sociaal Domein.

Omdat het om een regionale samenwerking gaat, moeten de gemeenteraden van de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Soest en Woudenberg ook een besluit nemen over het voorstel c.q. de principe afspraken, voordat het in werking kan treden. In het regionaal bestuurlijk overleg Sociaal Domein van 11 juni is afgesproken om zo spoedig mogelijk de afspraken te bekrachtigen.

Op verzoek van gemeenten hebben de Breed Spectrum aanbieders een transformatieplan en aanvullende governance-afspraken opgesteld met als doel om door uitvoering hiervan de stijging van de jeugdhulp door transformatie, innovatie en betere samenwerking zoveel mogelijk binnen het budget op te vangen. Deze plannen zijn door KPMG verwerkt in een

business case. Hieruit blijkt dat het – in tegenstelling tot de oorspronkelijke verwachting bij de aanbesteding - het niet mogelijk is voor de zorgaanbieders om hun investeringen gedurende de contractperiode terug te kunnen verdienen. Dit komt onder meer doordat een groot deel van de jeugdigen met jeugdhulp in verblijf [zoals jeugdigen in pleegzorg en gezinshuizen] daar tot hun 21ste levensjaar verblijft. “Gedwongen”, vanwege financiële redenen, jongeren eerder laten uitstromen vinden gemeenten en zorgaanbieders niet gewenst.

In een digitale regionale raadsbijeenkomst op 3 juni 2020 zijn raadsleden uit alle regiogemeenten geïnformeerd over de voorgenomen plannen en de bijbehorende budgettaire gevolgen.

Doel / Effect

Gewoon goede ondersteuning en zorg voor de meest kwetsbare kinderen en jongeren in Leusden en de regiogemeenten.

Argumenten

1.1 We intensiveren de transformatie

De Breed Spectrum aanbieders hebben een ambitieus transformatieplan en aanvullende governance-afspraken opgesteld met een aantal ingrijpende veranderingen ten opzichte van de huidige wijze van [samen]werken en hulpverlening. Ook is een risicoparagraaf opgesteld. De afspraken zijn nodig om betere ondersteuning en zorg te kunnen leveren, maar ook om binnen de financiële kaders te kunnen blijven. Alles zal gericht zijn om de jeugdhulp aan kinderen en jongeren zo dicht mogelijk bij huis en in normale omgeving te leveren met een forse afbouw op jeugdhulp met verblijf.

Dit betekent onder meer dat de Breed Spectrum aanbieders als collectief inzetten op:

- Het realiseren van specialistische ambulante gebiedsteams die aansluiten op en nauw samenwerken met de lokale teams;
- Gezamenlijke triage in een aanmeldteam op jeugdhulp met verblijf;
- Transformatie van de essentiële functies [zwaardere jeugdhulp met verblijf];
- Veranderend zorgaanbod;
- Monitoren van in-, door- en uitstroom van de Breed Spectrum jeugdhulp.

De transformatie van de jeugdhulp vraagt eveneens een forse aanpak van gemeenten op de samenwerking in de keten in de regio. Dit betekent onder meer:

- Een eenduidige manier van werken door lokale teams die aansluit op de visie en het inrichtingsmodel van Breed Spectrum aanbieders;
- Verruimen van de uitstroombmogelijkheden voor jeugdigen, zowel door toename afschaling richting lokale teams als het beschikbaar maken van de benodigde zelfstandige woonruimte.
- Een zodanige positionering van Breed Spectrum binnen het totale zorglandschap, dat regie van gemeenten op aanpalende voorzieningen, waaronder PxQ-aanbieders, Save en lokale teams, mogelijk is.
- Monitoren van in-, door- en uitstroom regio Amersfoort in relatie met de levering vanuit het Breed Spectrum

Dit sluit aan bij de ontwikkelingen die al gaande zijn - binnen het vastgestelde beleidskader Sociaal Domein 2019 - om lokaal samen met de sociale basisinfrastructuur in te zetten op

vernieuwing van ondersteuning en zorg en op de verbetering of aanscherping van (administratieve) processen in de toewijzing van zorg (doeltreffendheid en efficiëntie van middelen).

1.2 Er is vertrouwen in samenwerking

De eerste anderhalf jaar, laat zien dat samenwerking als collectief van Breed Spectrum aanbieders noodzakelijk is om te kunnen transformeren en te sturen op inzet van jeugdhulp. De samenwerking op de toegang vanuit de Breed Spectrum aanbieders werpt zijn vruchten af. Bij complexe casuïstiek wordt in een triagistenoverleg van de Breed Spectrum aanbieders gezamenlijk gekeken met welk maatwerk en ondersteuning vanuit de verschillende expertises de jeugdige het beste geholpen kan worden. Dat voorkomt de onwenselijke zoektocht langs en tussen aanbieders onderling, waardoor sneller de juiste hulp geregeld kan worden. De inzet op ambulante jeugdhulp stijgt, het aantal kinderen en jongeren dat residentiële zorg krijgt, stabiliseert. Door het inzetten van stevige ambulante hulpverlening, moet voorkomen worden dat jeugdigen buiten huis moeten verblijven om goede hulp te ontvangen. Er zijn twee pilots gestart, waarin de lokale teams een beroep kunnen doen op kennis en expertise vanuit de Breed Spectrum aanbieders.

1.3 We sluiten aan bij landelijke ontwikkelingen

De Jeugdwet is met enige regelmaat onderwerp van debat in de Tweede Kamer: de jeugdbudgetten staan in alle gemeenten in Nederland onder druk, maar ook de inhoudelijke vernieuwing is nog niet wat men verwacht had met de decentralisatie. Er zijn recentelijk verschillende onderzoeken gepubliceerd over o.a. de reikwijdte van de jeugdwet en het functioneren van jeugdbescherming en jeugdreclassering. Ook is er een grootschalig onderzoek gestart naar de benodigde budget voor de uitvoering van de Jeugdwet. Minister De Jonge heeft het afgelopen jaar een tweetal Kamerbrieven geschreven, waarin hij aanstuurt op een stelselwijzing. De rode draad is het juridisch versterken van de regionale samenwerking op het gebied van de jeugdzorg, het aangaan van een meerjarige inkooprelatie en verder gaan met transformeren.

2.1 De omstandigheden zijn veranderd

Sinds de start van de samenwerking is er in de volle breedte van de jeugdhulp een sterke groei in het aantal jeugdigen dat hulp nodig heeft. Ook gaat het vaker om zwaardere problemen. Dit is een landelijk beeld en zet de jeugdhulp overal onder druk. Tegelijkertijd werken alle betrokken partijen aan de transformatie van de jeugdhulp. Inmiddels is duidelijk dat er meer tijd nodig is om deze omslag te kunnen maken.

Daarmee is de situatie zodanig veranderd dat de afspraken die destijds gemaakt zijn, niet meer passend zijn op dit moment. Zowel de Breed Spectrum aanbieders als gemeenten hebben hun plannen uitgewerkt om de transformatie te versnellen. Uit onderzoek van KPMG is duidelijk geworden dat voor de taakopgave met de Breed Spectrum aanbieders een extra financiële investering van €8 miljoen regionaal noodzakelijk is voor de contractperiode 2019-2022 om door te kunnen gaan als Breed Spectrum en een versnelling te geven aan de transformatieopgave. Ten opzichte van de totale contractwaarde van €118,5 miljoen voor vier jaar betreft dit een stijging van 6,8%.

2.2 We investeren in de toekomst

De extra investering op de collectieve taakopgave met de Breed Spectrum aanbieders is noodzakelijk voor een duurzame toekomst van jeugdhulp in de regio.

Een deel van de extra kosten betreft bekostiging voor levering van jeugdhulp. Zoals hierboven beschreven vanwege hogere aantallen jeugdigen in zorg en zwaardere problematiek dan verwacht en een langere periode die nodig is om investeringen in de transformatie terug te kunnen verdienen dan de doorlooptijd van de contracten omvat. Op basis van de business case wordt verwacht dat vanaf 2024 regionaal structureel €0,7 miljoen wordt bespaard.

Een ander deel van de kosten betreft projectinvesteringen [€1,25 miljoen]. Dit zijn incidentele projectkosten om de transformatie te kunnen realiseren. Deze kosten worden gezamenlijk gedragen door de aanbieders (vanuit hun overhead) en gemeenten. Deze kosten zullen voor de regio grotendeels ten laste komen van het transformatiefonds dat door het Rijk aan de regio is toegekend. Beschikbaar regionaal budget is ca. € 1 miljoen.

3.1 Meerjarige incidentele dekking 2019 en 2020 kan vanuit de reserve Sociaal Domein

De totale kosten voor de periode 2019 t/m 2022 bedragen € 7.985.400. Op basis van de afgesproken regionale risicoverevening bedraagt het aandeel van Leusden in deze kosten 9,047%. Dat betekent € 722.400.

Daarop kan een al in de jaarrekening opgenomen bedrag a.d. € 61.000 voor inzet van Breed Spectrumaanbieders als nog te betalen over 2019 in mindering worden gebracht.

Dat geldt ook voor het genoemde aandeel uit het transformatiefonds : € 90.500.

Per saldo resteert daarna nog een tekort van € 570.900.

Deze kosten worden in meerjarenperspectief als volgt verrekend:

	benodigd budget	Opgenomen in jr.2019	dekking transformatiefonds	Totaal
2019	203.000	-61.000	-29.800	112.200
2020	255.600		-60.700	194.900
2021	213.000			213.000
2022	50.800			50.800
sub-totaal	722.400	-61.000	-90.500	570.900

* Voor het hierboven weergegeven tekort geldt dat de jaarschijven 2021 en 2022 nog kunnen wijzigen als gevolg van nieuwe afspraken rondom regionale verevening en de herverdeeffecten van de rijksmiddelen vanaf 2022.

Het uitgangspunt van het college is dat alleen kosten kunnen worden gemaakt als daarvoor harde dekking in de begroting aanwezig is. Wij stellen daarom voor om het tekort op de Breed Spectrumaanbieders te dekken vanuit de reserve Sociaal Domein.

Tegenargument / Alternatieve scenario's

1.1 De Breed Spectrum aanbieders werken nog onvoldoende als collectief samen
Samenwerking als zeven aanbieders binnen een collectief is ingewikkeld en kan bij stagnatie zorgen voor ongewenste vertraging en onduidelijkheden in de praktijk bij de inzet van jeugdhulp. In de afgelopen periode van intensieve samenwerking zijn de Breed Spectrum

aanbieders een collectief geworden dat zij voort willen zetten. Zij hebben afgesproken de samenwerking voor 1 september 2020 vast gaan leggen in een juridische samenwerkingsovereenkomst. Basis van de nieuwe-organisatie inrichting is het werken vanuit één organisatie en op afstand van de moederorganisaties. Zowel financieel als zorginhoudelijk wordt geborgd dat er vanuit één organisatie wordt gewerkt met één budget, één begroting en één centrale monitoring. Uitvoering van de governance afspraken wordt als een van de voorwaarden opgenomen bij het toekennen van het aanvullend budget.

2.1 Niet alle risico's kunnen worden weggenomen

Met deze investering en de aanvullende afspraken beogen we eenmalig het beschikbare budget voor deze contractperiode te verhogen. We kunnen echter niet uitsluiten dat zich risico's voordoen waardoor het ook in de toekomst nogmaals nodig zal zijn om het budget op te hogen. Bijvoorbeeld bij extreme groei van het aantal cliënten. Over de beheersing van deze risico's hebben wij afspraken gemaakt met de Breed Spectrum aanbieders [zie bijlage vier]. De beheersing van deze risico's hebben wij primair neergelegd bij de Breed Spectrum aanbieders. Het restrisico mogen wij niet enkelzijdig bij aanbieders neerleggen. Uitgangspunt moet zijn dat zorg en ondersteuning wordt geleverd binnen het vierkant. De deelopgaven van het transformatieplan moeten worden uitgewerkt tot concrete business cases inclusief jaarlijkse resultaatafspraken om daarmee grip te houden op de transformatie en op tijd bij te kunnen bijsturen. Met name van belang omdat de transformatie ambitie op verblijf [afbouw plekken] ambitieus is. Daar waar stijging van cliënten aantallen plaatsvinden wordt primair geprobeerd dit binnen het vierkant op te lossen door bijv. andere wijze van werken [meer vrijwilligers], vergroten groepen, vergroten uitstroom etc. In overleg met gemeenten te kijken wat anders/niet meer kan in relatie tot het gehele zorglandschap. Daar waar gezamenlijk akkoord is op meer werk is buiten een nader vast te stellen bandbreedte gesprek over extra budget aan de orde. Dit betekent gezamenlijke monitor en gesprek hierover met gemeente en verwijzers.

3.1 De reserve Sociaal Domein slinkt met deze uitname

De reserve Sociaal Domein is bij de vaststelling van het beleidskader Sociaal Domein in 2019 aangezuiverd tot € 800.000 en in de voorjaarsnota wordt deze nog opgehoogd met €165.000. Met deze uitname wordt deze reserve meer dan gehalveerd. Consequentie hiervan is dat indien zich méér financiële risico's voordoen deze niet ten laste van de reserve Sociaal Domein kunnen worden gebracht, maar ten laste van de algemene reserve komen.

Risico's

Voor de inhoud van de risicoparagraaf met betrekking tot de uitvoering van de ondersteuning en transformatie verwijzen we naar bijlage [vier] 'Risicoparagraaf'. Deze paragraaf is met de Breed Spectrum aanbieders opgesteld en zal onderdeel uitmaken van de aanvullende contractuele afspraken.

1. Zonder extra middelen stagneert de samenwerking en de transformatie

Zonder deze incidentele extra middelen krijgen de Breed Spectrum de samenwerking als collectief niet geregeld en zal de collectieve transformatie stagneren.

Hierdoor zal er uiteindelijk sprake zijn van niet-nakoming van de contractuele verplichtingen (geen ondersteuning geleverd, wachtlijst, etc.). De gemeente zal dan genooddaakt zijn dit of te accepteren of de overeenkomsten te beëindigen vanwege de tekortkoming met alle risico's van rechtszaken wanneer de aanbieders dit aanvechten.

Wanneer de huidige overeenkomsten beëindigd worden, zal een nieuwe aanbesteding moeten volgen. De inkoop van zorg is nog steeds aanbestedingsplichtig. Een aanbestedingsprocedure met zorgvuldige voorbereiding neemt al snel 1,5 jaar in beslag. Gedurende deze periode zullen we nog samen moeten werken met onze huidige aanbieders en zal de voortgang van de transformatie stagneren.

2. Verschuiving middelen

Indien we het budget voor de Breed Spectrum aanbieders niet verhogen, verwachten we alsnog een structurele kostenverhoging doordat er naar verwachting meer crisisplaatsingen nodig zullen zijn en er naar verwachting een verschuiving naar de zogenaamde PxQ aanbieders, die buiten de huidige financiële scope vallen, zal plaatsvinden.

Plan van aanpak / Tijdsplanning

1. Communicatieboodschap

In 2019 zijn zeven gemeenten in de regio Amersfoort een partnerschap aangegaan met zeven grote jeugdzorg aanbieders (onder de naam Breed Spectrum aanbieders) voor vier jaar. Met dit partnerschap verbeteren de gemeenten en zorgaanbieders als collectief, samen de kwaliteit en betaalbaarheid van jeugdhulp bij complexe problematiek. Na 1,5 jaar blijkt dat de samenwerking zijn vruchten afwerpt, maar ook om een verdere intensivering vraagt.

Sinds de start van de samenwerking is er een sterke groei in het aantal jeugdigen dat hulp nodig heeft. Ook gaat het vaker om zwaardere problemen. Tegelijkertijd werken alle betrokken partijen aan de transformatie van de jeugdhulp. Inmiddels is duidelijk dat er meer tijd nodig is om deze omslag te kunnen maken.

Daarmee is de situatie veranderd en zijn de afspraken die destijds gemaakt zijn niet meer passend. De afgelopen periode is er intensief overleg geweest tussen gemeenten en de aanbieders om gezamenlijk te bepalen wat er nodig is om verder vorm te kunnen geven aan de samenwerking. Het is duidelijk geworden dat een extra incidentele financiële investering van acht miljoen noodzakelijk is om de samenwerking voort te kunnen zetten. Daarmee kan er ondersteuning en zorg verleend blijven worden aan jeugdigen die dit nodig hebben. Tegelijkertijd geeft het de zorgaanbieders ruimte om verder te werken aan vernieuwing in de jeugdzorg, waardoor de kosten zich op de lange termijn terug kunnen verdienen. Het college heeft vertrouwen in de goede samenwerking en de kracht van het collectief en vraagt daarom de gemeenteraad in te stemmen met de extra investering. Omdat het om een regionale samenwerking gaat, moeten de gemeenteraden van de gemeenten Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg ook een besluit nemen over het voorstel, voordat het in werking kan treden.

Gemeenteraden van de zeven gemeenten in de regio Amersfoort zijn op 3 juni 2020 geïnformeerd over de samenwerking met Breed Spectrum aanbieders op de transformatie van de specialistische jeugdhulp, de concrete plannen en de extra investering die hiervoor noodzakelijk is.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief BSA
2. Transformatieplan BSA
3. Governance-afspraken gemeenten - BSA
4. Risicoparagraaf BSA
5. Businesscase KPMG
6. Presentatie bijeenkomst regiogemeenten 3 juni 2020

Het college van de gemeente Leusden,

H.W. de Graaf – Koelewijn
directeur-secretaris

G.J. Bouwmeester
burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Leusden:

Besluit op basis van het voorstel van het college van 16 juni 2020, nummer: L247649

b e s l u i t:

1. in te stemmen met het transformatieplan van de Breed Spectrum aanbieders, de businesscase KPMG en de bijbehorende governance-afspraken en risicoparagraaf gemeenten – Breed Spectrum aanbieders ;
2. in te stemmen met een incidentele budgetverhoging van in totaal incidenteel € 570.900 voor de collectieve taakopgave Breed Spectrum voor de jaren 2019-2022;
3. de kosten te verwerken in de najaarsnota en te dekken uit de reserve Sociaal Domein

Besloten in de openbare raadsvergadering van 2 juli 2020

I. Schutte - van der Schans
griffier

G.J. Bouwmeester
voorzitter